Массе а мехкий пролетареш, вlашаrlххета!

Серлало

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1925 шера дена ◆ ЕРА, 15 АПРЕЛЬ, 1982 ШУ. ◆ № 45 (6611). ◆ Мах 3 кеп.

20 ИЮНЕ — МОТТИГЕРЧА СОВЕТАШКА ХОРЖАМАШ

ШОАЙ ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДАРАХ ДУВЦ

Хоржамий кампани дlайолаеннача уих депоштш депутаташа дувц харжархоша тийина накхзаш шоаш мишта кхоачашду, боахама планеш, социально мохи детlакхувлача шоаш лоацача дахкьах. Мишта эча отчеташа хьаьшх халкъа гlуллаьх де хоржача нахи мишта болх бу, гуллдоал унхазл дола кхоачамбоацараш, керда хоржача депутаташа дикагla болх бергбола мигь белгалбоаних.

Малхбуахи электрически сетай управлене къахьегаш ва Ленински райсовета кхо депутат: управлене директор В. Н. Киреев, бувзама служба слесарь Ю. М. Москаленко, электрослесарь В. П. Букнта. Уж нхонихе а чувоагla райсовета массаарча администратнии комнете. Районе правопорядок лорадра даькъе шоаш беча балхах цар массане а отчеташ яьй шоаш хержача округашка.

Дика кийчбеннаб № 7 болча хоржамий участке укх шерара хоржама кампани чакхъяннхара а. Управлене йоаккхача, хоза лостам болча помещене хьайийллай агитпункт.

Партийни организаце кулгал а деш, хоржархошта юкъе шера агитационни-массови болх дlаболабаь. Цу гlуллакха хьажийоаставаь дикагlвола 45 агитатори пропагандисти. Хlане агитаторе нах бахача моттигашка болх беш ба: беседаш ю, лекцеш еш. Идеологически балха тематика тайп-тайпара я, тlаьта а къаьстта теркам тlабохийт СССР хьаьнь 60 шу, Нохч-Гlалгlайчен автономи хьаьнь 60 шу, нохчийи гlалгlайи шоай лоlамаrla Россена юкъебаха 200 шу дизара.

Хоржамий кампани йолча хана бергбола балха плана тlа белгалдаьккхад хоржархой юристашца, медицински болхлошца, НГIАССР Лакхехьарча Совета депутаташца вlашаrlхетараш, хоадам боллаш къоастаьй спартйолча лелцей, докладий тематика.

Халкъа депутаташца цхьана хорж халкъа судахойи заседателаши. Цу гlуллакха а кийчо ю № 7 хоржамий участке.

М.-В. ЦИЦКИЕВ.

Массаза а санна дунен халкъашта юкъерча бартцхьоаrlон деша дика толамаш доахаш накъабахе, КПСС XXVI съезда исторически решенеш кхоачашъе гlерташ, беррагача советски наха а санна, шоаш ва кхобеш болх беш боахк Нохч-Гlалгlайчен къахьегамхой. Республика промышленносто тlехкхоачашъяьй юбилейни шера хьалхарча квартала план йоаrlачул совrla цхьа миллионал дукхаrla мах бола продукци ара а хедаш. Соахкарчул дикагla болх бу гlишлошъераша, транспортникаша, бувзамхоша, халкъа боахама кхыча доакъошкарча коллективаша.

Хаоттам дика болаш деиача хlара денах бизла пайда а эцаш чукlина кхашкара балхаш деш боахк юрташкара къахьегамхой.

Советски нах хьинар айденна кийчлуш ба ком-

ПАРТЕ ТIАХЬЕХАМА ДОШ

мунистически субботникага, Цхьоалагlча майга. Цар дегаш айдаьд КПСС ЦК 1982 шера 1 Майга долча Тlахьехама дешаша:

— СОВЕТСКИ СОЮЗА КЪАХЬЕГАМХОЙ! ТIАГIЕРТТА КЪАХЬЕГАРЦА БЕЛГАЛЙОАККХАРГЬЯ ЦХЬАЙТТАЛАГIА ПЯТИЛЕТКА!

КХЫ А НИЗ БОЛАШАГIА, ИIЛЬХЕГIА, ХОЗАГIА ХИЙЛА ДУККХАЧА КЪАМЕХ ЛАТТА ВАЙ СИЙЛАХЬ-ЙОККХА ДАЬХЕ!

ДЕРРИГА А САГА БЕРКАТА ДУХЬА, САГА ШИЙ ДУХЬА!

Парте Тlахьехамашца халкъа боахама дерригача доакъошкарча къахьегамхошта корадоаrlаргда шоашка аьнна дешаш.

Парте Центральни Комитето доагорен энергетически промышленностен балхахой тlахьех мехкдаьтта, кlора, газ, электроэнерги дукхаrla яккха. Машинаш ерашка кхайк лакха овсарле йола, кхом беши тешамен йола машинаш, прибораш, механизацен автоматизацен средствиш хьакхолла.

Химически промышленноста болхлой халкъа боахами баха нахи химически продукташцен материалашцен lалашбе, яхаш тlахьех.

Капитальни вложеней эффективность айе, сиха, дика, хlанзарча технически кlийлен тlа хьалде гlирсаш яхаш кхайк гlишлошъерашка.

Доккхий декхараш латт транспорта, бувзама, коммунальни боахама, наха торгови, бытовой, медицински гlуллакхаш деча балхахошта хьалхашка. Уж тlахьех парте бахача наха гlуллакхаш дикагla дара.

Колхозахошкен совхозий болхлошкен кхайкаш парте тlахьех юрта боахама эффективность айе, дикача дас санна лаьттах, техниках, удобренеех пайда аца, бlаьстан кхашкара балхаш тlехдика де, хьайбай боахама доакъара база чlоаrlъе, дулх шура фуаш, тха, кхыйола продукци дукхаrla якха а пачхахьалкхенга йоакха.

Уж толамаш дахара фу де деза хьех парте. Эггара хьалха де дезар да хlара балха моттиге къахьегама овсарле, эффективность дикал айе эзнига.

Нохч-Гlалгlайчене шерра йоаржаь дlахьош я СССР хьаьнь 60 шу, республика автономе 60 шу, нохчийи гlалгlайи шоай лоlамаrla Россена юкъебаха 200 шу дизар сийленца дездара тlехьара социалистически ях.

— СОВЕТСКИ СОЮЗА КЪАХЬЕГАМХОЙ! СССР ВlАШАГlЪЕЛЛА 60 ШУ ДИЗАРА КОММУНИЗМ ХЬАЛЪЕЧА КЕРДА ТОЛАМАШ ДОАХАШ НАКЪАГlОРГДА ВАЙ! ДАЬКЪАЛА ХИЛДА СОВЕТСКИ СОЮЗА ДЕРРИГАЧА КЪАМИЙИ НАРОДНОСТИЙИ ВЕЖАРАШХА ДОЛА ДОТТАГlАЛИ ЙОХАЛУРГЙОЛАЦА ЦХЬОАГlОИ, аьнна беча тlахьехамо кхы а чlоаrlaгla айдаьд Нохч-Гlалгlайчен къахьегамхой къахьегамен политически хьинар.

Вай парте чакхйоахача ленински къамий политикаца дувзаденна да хlара советски республике бахача наьха вахаре, культуре хиннь lалаьмате доккхий хувцамаш.

Вай мехко хьалхара моттиг лелаю дунен lилма, техника, культура дегlайоалаеча. Цига дукха хlанаш карагlдаьннад советски дукхача къамий интеллигенцига. Халкъа боахами специалисташка, советски lилмахошка, литературан искусствен деятелашка, уникlено лораеча, образование балхахошка, идеологически фронта бlухошка кхайкаш парте, беррагаш тlахьех къахьегама культура айе, из инженерия а lилма а хьакъехьа дегlакхувла, парте идеаш, тешаш, дас тlара йоагlаш нахи юкъедаккха.

Тlа-тlа айхаrla кулиш латт вежарашка йолча партешца машари законьай иерималел баьнан лоатта беча къовсамера бувзаш, цар а социализма мехка юе а вlашн цхьана лелаву экономикера, идеологера, lилманера, культурашкера гlуллакхаш.

— ВЕЖАРИЙ МОАРШАЙ ДА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ МЕХКИЙ ХАЛКЪАШКА!

ДАЬКЪАЛА ХИЙЛА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ СОДРУЖЕСТВА МЕХКИЙ ЦХЬОАГlОИ НХОТАДАЛАРИ. СОЦИАЛИЗМАНА КАРАГlДАЬИ [illegible] ЛОРАДАРА БОЛА ВОХАРГБОАНА ЦАР ЛОlАМ!

Кораман Азен мехкий халкъаш, дерригача дунен халкъаш тlахьех парте империализмана, [illegible] дуьхьала, машари [illegible]

— МАШАРГАХЬА ДАРАШ! ЭГГАРА СИЙЛАХЬ-ЙОККХА [illegible] БАХАРА [illegible] БАХЬАН ЛОАТТАЬЕЧА СИЙЛАХЬА [illegible] МЕРА ШОАЙ ПИЗАН АЛСАМДАРА!

ХАЛДДА [illegible] ИДЕРНИ, НЕЙТРОННИ, ХИМИЧЕСКИ [illegible]

[illegible] ИДЕРНИ [illegible]

[illegible] МАШАР!

XXVI съезда [illegible]

— ЛЕНИНА БАЙРАКХА КlАЛ КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ [illegible] ДlАХЬА [illegible] КОММУНИЗМ КОТЪЯЛЛАРГА ДОЛАШ!

Сийле хийла хьалхалаттарий!

КПСС обкома бюро, Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совет, облсовпроф, ВЛКСМ обком хьежай хьайбай боахама болхлоша хьайбай продукташ дукхаrla язара, кийчъара 1982 шера цхьоалагlча квартало лелаьча республикански социалистически яхье итогашка.

Социалистически яхье котдаьннаргаш а лаьрхlа республикански газеташ тlа чlоаrlдаьча Сийлен улга тlа даьхад.

БОАХАМАШ:

Грозненски района **1 Мая цlерагlа** колхоз;
Сунженски района **Ленина цlерагlа** колхоз;
Сунженски района **Цlеча Эскара цlерагlа** колхоз;
Назрановски района **«Экажевский»** совхоз;
Урус-Мартановски района **«Урус-Мартановская»** яха птицефабрика.

ФЕРМАШИ БРИГАДАШИ:

Шелковской района **«Красный пахарь»** яхача колхоза шурий ферма;
Назрановски района **«40 лет Октября»** яхача совхоза № 3 йола шурий ферма;
Шалински района **«Московский»** совхоза шурий ферма;
Сунженски района **Цlеча Эскара цlерагlча** колхоза № 1 йола шурий ферма;
Наурски района **«Советская Россия»** яхача совхоза шурий ферма;
Назрановски района **совхоз-техникума шурий** ферма;
Ачхой-Мартановски района **«Бамутский»** совхоза шурий ферма;
Ведевски района **«Прогресс»** яхача совхоза хьайбай ферма;
Ведевски района **Орджоникидзе цlерагlча** колхоза хьайбай ферма;
Ножай-Юртовски района **Жданова цlерагlча** колхоза хьайбай ферма;
Наурски района **Ленина цlерагlча** колхоза жа lуй бригада (вокхаrlвола жа lу Хамидов Э.);
Шелковской района **«Шелковский»** племзавода жа lуй бригада (вокхаrlвола жа lу Эсмухамбетов Н.).

ПРОИЗВОДСТВЕ ХЬАЛХАЛАТТАРАШ:

Районий группаех шо-шоай отраслех эггара дикаrla къахьийгараш:

Джамамбаева Н. — Шелковской района «Путь к коммунизму» яхача колхоза доярка;
Ахухаджиев А. — Шелковской района «Красный пахарь» яхача колхоза шура луш долча доаланга хьожаш вола скотник;
Усмаев Д. — Наурски района Ленина цlерагlча колхоза скотник;
Эдигов Л. — Шалински района Куйбышева цlерагlча совхоза lаьсий леладер;
Магомадова П. — Ведевски района «Прогресс» совхоза lаьсий леладер;
Дурнева Х. — Ачхой-Мартановски района «Ачхой-Мартановская» яхача птицефабрика птичница;
Хамидов Э. — Наурски района Ленина цlерагlча колхоза вокхаrlвола жа lу.

Шо-шоай профессех республикански социалистически яхьа условеш кхоачашъяь хьайбай боахама болхлой группа котъяьннарг лаьрхlай.

РЕСПУБЛИКАНСКИ ШТАБА ЗАСЕДАНИ

Самардийнахьа КПСС Нохч-Гlалгlай обкома шоллагlча секретара Л. Д. Магомадова председателвл а деш хилар В. И. Ленин ваь 112 шу дизара сийна 17 апреле хургдолча коммунистически субботника кийчо яра а из чакхдаьккхара а йолча республикански штаба заседани.

Заседане ладийгlар КПСС Гудермесски горкома шоллагlча секретара Л. В. Хадзараговеи КПСС Грозненски райкома секретара Л. А. Битаровасн районашкара къахьегамхоша субботника кийчо мишта ю дувцаш даьча хоамашка.

«Цlеча шоатта дийнахьа» болх беш хургболча зала города Грозне а юрташкарча а культура Дворецаша, клубаша, искусства балхахоша дергдолча культурни гlуллакхех дийцар штаба заседане облсовпрофа секретара Б. Х. Альмуртиева, республика культура министра заместитела А. Г. Митрофанова.

Заседане уж дешаш дувцача даькъа лаьцар парте обкома промышленно-транспортни отдела заведующе Ю. Б. Кузнецова, мехкдаьттай химически промышленноста отдела заведующе В. А. Куценкос, пропагандай агитаци отдела заведующе А. Н. Тацитова.

ЙОАККХО Ю

Тlа-тlа дукхаrla хоамаш ух бlаьстан хьалхара балхаш чакхдахарах. Цкъарчоа царех доархlаьай Урус-Мартановски района «Гойтинский» совхоза Кагерманов lийсас кулгалдеш йола комсомольско-кагирхой бригада а. Массехк дийнахьа шин агрегатаца доакъара лаьрхlа 156 гектар вlашаrlъзбаь кеш горохи дlабийнаб.

Уж культураш дlаюяча дика къахьийгад механизаторашка Сулиманов Ярагlен Самбиев Дауден, сеяльщикашка Таштамиров lийсаси Митаев Пашеси. Дикка тlехкхоачашъяьй цар хlара дийна хьа шоай балха нормаш.

Кагерманов lийсай бригадо соахка республика хьажкlаш лелаераш юкъе яьржача социалистически яхье котало яьккхай. Хий дехкача 80 гектарах хlаране тlара 77 центнер хьажкlаш яьхай цун бригадо тlаийна дехкар шоаза тlехкхоачаш а деш. Укх шера а котало яккха лерхlаш я цун коллектив. Хlаьта кхаш леладерий планашта юкъе хаиса юкъерча хьаштаиен ший дараш юкъехкувл, лаьрхха кийчдаь шоай лаьтта, бригадо дlаденнад баьцадаараш кхедераша, хlаьта хьаийцад лерттlа доал а ца деш иллар.

Цитта гlулакх нийсденнадало а кулгаш lодахийтадац нагийча наха, тlатеlаб цига а порядок лра. Дукха низ дlабала безаш нийсбеннаб уж из оахаш, минеральнии органически удобренешца лаьтта хьаьдеш культиваци йоаккхаш, цул тlехьаrla нийсдеш. Хьажкlаш дlае мара ца саац цитта кийч а даь lодиллад кагийча наха 108 гектар лаьтта.

М. САИДОВ.

СУРТА ТIА: совхоза дикагlвола механизатор Сулиманов Ярагlи.

З. БАТЧАЕВА сурт.

СВЕКЛАШ СИХХА ДIАЮВ

РЕПОРТАЖ

Шалински района кхаш леладераша шекаре свеклаш кхее ховш шоаш хилар хьахьокхад. Укх сийлахь юбилейни йолча шера пачхахьалкхенга 100 эзар тонн уж йоаха декхар тlаийцад цар. Дукха хlама ца эцаш царех дикагlа даьла — 21 эзар тонн кхеергья «Шалинский» совхоза къахьегамхоша.

Март бота цийча дохlаш дийлахчул тlехьаrla лаьтта доахьденнад. Совхозе бlаьстан хьалхара культураш дlайийна баьннаб. Хlаьта кертерча культурех я шекара свеклаш. Уж дlае эза [illegible]

Эггара хьалха [illegible] Энгласова Соохунта кулгалдеш йола звено. [illegible]

[illegible]

Цу дийнахьа совrla [illegible] — Сохунта — [illegible] 10 гектар [illegible] 600 центнер [illegible] 385 центнер [illegible]

— Бола ирад долаш хьаба хьа, Соохунт! — даьхьала [illegible] совхоза кертерча агронома Дугаев Ахьмада.

[illegible]

цамца а даьнкхе lодула лаьтта доакха даьла. Цар на болх беча хана Бокаева Зарас, Садуева Кемас, Дудаева Коnус, Ахмадова Пахапус свеклай фуи минеральни удобренеш дlараина ю сеялкашта. Тlаахха совхоза дикагlйола механизаторашт Дудурнаси Юсаши Солтаси Адами ца культура дlае болалу.

Агрегаташта тlехьа шера лаьрка бага буе дlамида мугlараш а бlаргатуш. Шортта тlаьда лаьтта дlа-эха а хьакхе агроном кьойт фу [illegible]

[illegible]

Цитта свеклаш [illegible]

[illegible]

Фу дика дlадера тlахьи [illegible]

[illegible] Цхьацхайолча моттигашка лакхо тlадиса фуи удобренеш бlаргагу Соохунта. Цо оарц а даьккха уж хьайлайоах тlаrlолла ела ас реза а токхаль трактористa Арсалиен Нахида.

Энглагова Соохунта опыт дlа а ийца хlара шера дика хиннга свеклаш хьалххео Цацаева Зайнапа. Бачилова Медницас. Мичураева Зулайс, нхыбаниша кулгалдеча звенона а. Укх шера а Соохунта шин свеклаш дlа мишта юн хьоаиш бар уж.

[illegible]

[illegible]

— Цитта [illegible] — [illegible]

[illegible] 650 гектар лаьтта — 200 гектар соахкарчул дукхаrla [illegible]

С. МАГАЕВ.

17 апреле—коммунистически субботник

Дика кийчо ю

Къаьстта дика кийчо яьй Ерригсоюзни коммунистически субботника «Оргтехника» производственни объединене Грозненски «Электроприбор» завода болхлоша, инженерно-техпически болхлоша, гlулакхерча наха. 17 апреле мел эшаргйола бийдал, оборудовани, кхыйола материалаш lалашъяьй. Ленински коммунистически субботнике дакъа лоацаш хургва 2100 совrla саг, царех 1130 болхло шоай массазарча балха моттигашка къахьегаш хургва. Кхыча деношкарчул овсареrla къа а хьегаш, духхьал цу цхьан дийнахьа цар арахецаргья 48 эзар сома маьха тайп-тайпара продукци. Цу даьнъе цар хьаергья Р—620К-3 яха электрофотографически аппарат, Р-300К-2 яха цхьа аппарат, ТЭ-1 яха 29 аппарат, 400 сом мах бола запасни оаткалаш, 30 эзар шариковни ручка. Цул совrla арахецаргда 3400 гаргга сома маьха халкъа эша тоиараш. Еррига заводе арахийцача продукцех 4150 сома маьха яр пачхахьалкхен дикала Эпак йолаш хургья.

Ленински коммунистически субботнике хьинаре дакъа лоацаш хургба предприяте ремонтникаши монтажникаши. Цар кхоачашдергда 500 сом мах бола ремонтни балхаши 600 сома маьха монтажни балхаши. 7 апреле шоаш даьккха кхо эзар сом алапи болхлоша цхьайтталагlча пятилетка фонда юкъе.

Къахьегама вахте латташ бодцараша ленински коммунистически субботни [illegible] дийнахьа дlаборlаргья бlаьш [illegible] гlирсаш, кlотаргаш, производственни помещенеш [illegible] хургья.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

* * *

Бальаудин, Евкуров Жабраьил, Гелисханов Ювсап, Олигов Абукар, кхыбараш. Республика хьажкlаш кхееpаша даь кхайкарал къоабалдаь дlа а ийца, цар дош деннад укх сийлахь юбилейни йолча шера геттара дика хьакъа уж хьалххес.

Субботник долча дийнахьа план дикка тlехкхоачаш а еш 46 центнер шура пачхахьалкхенна дlалла уйла йолаш ба хьайбаш леладераш а.

Доккха цlей хинна чакхдаргда из ди. Болхлоша даьккха 1350 сом алапи пятилетка фонда юкъе дахийта оттадаьд.

С. ТОВСУЛТАНОВ.

* * *

Дуйнен болхлой баьнча Владимир Ильич Ленин ваьна [illegible] [illegible] Назрановски района «40 лет Октября» [illegible]

Цу дийнахьа [illegible] хургва 530 саг. [illegible] 150. Къаьстта [illegible] культураш сихаrla [illegible] Механизаторашка [illegible] 100 гектар [illegible] 120 гектар [illegible]

[illegible]

Хьинаре къахьегаргда

Укх шера 17-ча апреле Ерригсоюзни ленински субботнике дакъа лоацаш хургба Малгобекера эзар совrla мехкдаьттахой. Из дя эггара лакхаrla къахьегама овсарле йолаш чакхдаькха лаьрхlад цар.

Къахьегама цlей долча дийнахьа шоаш болх беча моттигашка къахьегаш хургва 672 саг, кхо бlаь совrla саг хургва «Сарепшинский» совхоза комсомольски [illegible] бlаьстан балхаш чакхдаха [illegible] новкъостал деш, [illegible] ухашка цlено еш хургва.

Субботник чакхдаьккхара йолча штабо [illegible] 230 метр [illegible] 230 метр [illegible] Малгобекера мехкдаьттахоша ленински субботнике.

* * *

Малгобекерча бурах деттача балхай управлене [illegible] В. И. Ленина [illegible] субботних [illegible] УБР начальника заместитель А.-Х. Х. Барахоев начальник вола субботника штаб.

[illegible]

дукха кхыдола балхаш де лаьрхlад буруб деттарашa.

* * *

Дакха къахьегама овсарле йолаш болх бара белгалдаккха лаьрхlад Малгобекерча газ чакхйоахараша Ерригсоюзни ленински субботник болаш да дl. Цига дакъа лоацаш хургва заводера эзи бlаь гаргга вола болхло.

Цу дийнахьа, гидравлически пресс, масосаш, оборудовани тоае, ши электродвигатель вlашаrlйолла, дукха кхы балхаш чакхдаха уж деннад газ чакхйоахараша.

* * *

Малгобекерча «Кавказ» совхозера [illegible] саг хургва хьаrlадоагlача субботнике дакъа лоацаш. Царех 280 саг [illegible] моттигашка къахьегаш хургва, ахабаккараш бригадашка, фермашка цlено-цхьалла еш, гlишлошкаш дlадоrlаш, кхыдола балхаш деш хургья.

Цу дийнахьа 35 гектар [illegible] 100 [illegible]

[illegible] 1270 сом ахча [illegible]

* * *

17 апреле Малгобекерча «Ахкинчуртовский» совхоза [illegible]

[illegible]

* * *

Малгобека [illegible] 11700 совrla саг хургва [illegible] ленински субботнике дакъа лоацаш. [illegible]

Идеологически балха віухоех

ХЬАХИННАЙ БАЛХА ШИЙ СТИЛЬ

Моллагіа общественни гІуллакх шийна тІадуллу а, иа профессионально чакхдакха хаац цунах ба. Иштта хилара дукха шераш, иза вин, цхьаболчара гІуллакх кІоаргга доьзаш хилча дьттув баргхиларах шено а иц.

«Доувба» ядача гролисски картанажни фабрика директор Хь. Б. Котиков — пропагандист. Тхьо шу сонгІа ха а цо из бехктонхамс дола паццейни дехкар къоамашлу. цирех 12 шу да укх фабрика да пропагандист вола. Цо [illegible] марксизма-ленинизма исторе дешабаллараш дуккагІча дамье [illegible] хьамех бола [illegible] Ленаде вахара [illegible] коммунистически [illegible] йолаш хІара [illegible] доархІа [illegible] Хьаммурда шиі пропагандистка бола.

Хала дац массі предприяте култЫра а пропагандист [illegible] пІевиа болла общественни бола а хьаьааа чакхбахан? [illegible] хаттар да. Иа атта гІулахх доацилга кхетадеш да, хІаьта а кулгалхочоа из эмаш а хилаша дерЄдоацам а да, [illegible] Хьаммурда.

Пропагандистски [illegible] царна дагалаттар, [illegible] Шолартіка [illegible] политически [illegible] лядугІ-пашта дагайлахха [illegible] кьестаро [illegible] хьахьестра, общественни балхада [illegible] дала Іомабу.

Пропагандистски бола бечва шерашка Хь. Котикова хьахиннай вахара бола бара ший стиль. Цунна ков дагалаттар дувцара нах юкъенова. Занятен материалаш картонажни фабрикаш хьалашца [illegible] дехкараша айхха йора.

Хоаш ма хиллара, пропагандистски говзал ца шетІа хьакидаш. Цу гІуллакха хаддала дешаш, идейно-теоретически а методически а бовраш дакхбеш хила веза пропагандист. Хьаммурда творчески плана тІа да В. И. Ленина балхаш, парте а Советски правительства а программни документаш, йокъоста Л. И. Брежнева выступленеш, цун балхаш задание Іомадеча. Цо чекхьакхай пропагандистий говзал лакхьеш бола марксизма-ленинизма университета отделени, занятн юкъе ца итташ пропагандистий семинарашка [illegible].

ТІа-тІа шерлу ладугІаралла общественно-политически практика чакхйоахилга. Пропагандистски бола беча хьалхарча шерашка дагадуиш Хьаммурда, цхьадола дешаш тхо къоастаде аттача халь кулар тхона, кІаштІехьдаладар берриа ладугІараш къамаьла юкъенова. Нах кІезиг дукха а хьахьаштта бахор дукъа пропагандисто оттадир ладугІархоех цхьаине хІара [illegible] дІайолайлалехьа политинформаци елга. Иштта беча балли Іомабора политически литература, первоисточникаш доша, уйла е.

Дукха ха йоацаш политшколе хиндача занятеша тераш тІабахійта байцар «Советски Социалистически Республикий Союз хьаль 60 шу дезарахь» бола КПСС ЦК соцам. Белгалдаьккхар мехка республика юбилейшта накъаболхача хала фабрика коллективо де деаар. Къамаьл дьараша чІоагІдар шерра социалистически нахьа йоаржаь, хІаране хьинаре къахьега деладга. Юбилейни сиявошка тІайола фабрика продукци — фотоальбомаш, папкаш. тІормеш дика лакха бола мара ера ца хоца [illegible].

Иштта чакхйоахача занятеша пайда боккаш къагаду пропагандисто. Цу зобаш чеше хІама дай Б. Наурбиева, Н. Полова, [illegible] производственнихьаш, хьакар дола радиомалхаеторхьо, общественнихьаш бола. Такал фабрике дикагІбола агитаторащ политинформаторащ ба Хь. Котикова хьахаьа политшкола хьалкхьарьна Л. Капталевскина, Б. Гиреса, Л. Оргаяна.

Дукхача шерашка ше Іомаь йоккха опыт шиа коллегашта кхьаьрта дІалуш ва Хьаммурда. Цуй политшколе чакхйоах хьахьалла занятеш, укхаш дІайоцаьйт партийни дешара эшаг Іола формани методаш.

Итташ шерашка а бераьте а Котикова баь бола дукхакъа белгалбаьккхаб сийлен грамотаиа, цун сурт хьалтеха доал КПСС Нохч-ГІалгІай обкома политически дешара ЦІагІа. Наха идейно-политически кхетам балара дукха къахьегаш ва пропагандист Хь. Котиков.

А. ГОРШКОВ.

СУРТА ТІА: пропагандист Хь. Б. Котиков.

Автора сурт.

ЧИАССР

Халкъий доттагІалах даьина беркат

АЗ ДОККХАЛ ДУ

[illegible]

М. МАЛЬСАГОВ,
пенсионер, Сийлахь бокхача Даймехка тІемен къахьегамен ветеран.

«СА ДАЬХЕ—СССР»

[illegible]

«Еза а еза, йоаза а йоаза хьо ваь моттиг»

[illegible]

«Тха байрахьа тІа я Ленина цІи»

[illegible]

«ТІемна дораьй ваха тхоай Даьхе»

[illegible]

Р. ЛЯУВА.

ВЛКСМ XIX съезда накъадолхаш

КЕМЕРОВСКИ ОБЛАСТЬ. [illegible] «Молодогвардеец» [illegible] ВЛКСМ XIX [illegible] Томскерча, Томска, Кемеровски областий, Красноярски крайе, Казахстанерча Павлодарски области комсомольски ударни [illegible] ВЛКСМ XIX съезд [illegible] Уренгой [illegible]

[illegible] Мискаверча Фрунзевски [illegible] университетерча [illegible] студентий [illegible] вокально-инструментальни ансамбль [illegible]

Хіаьахара рейс «ВЛКСМ XIX [illegible]

СУРТА ТІА: «Молодогвардеецан» [illegible]

А. КУЗЕРИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

Реальни социализма коталонаш

ДЕША БОКЪОНЦА ДОЛЧА МАІАНГА ХЬЕЖЖА ЙОЛА ДЕМОКРАТИ

[illegible]

Советий системе [illegible]

Американски конгресс [illegible]

[illegible] Из тарлургьаш дхьнина а тайпарча анархически гІулакхаша, законо оттаь порядок ца дархІарца, граждански дехкараш теркал ца дарна, моллагІа [illegible]

[illegible] ца доацаш хилча халгІа Іаьдал хила йиш йоацашехьа.

Деррига советски халкъа хетараш чулоацаш бола укх тайпара хьалде заявлени йир Леонид Ильич Брежнева [illegible]

Глеб СПИРИДОНОВ,
АПН политически обозреватель.

СОВГІАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

КЪАХЬЕГАМХОШТА «КЪАХЬЕГАМА ВЕТЕРАН» ЯХА МЕДАЛЬ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

1974 шера 18 январерча СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указага хьежжа дукхачу шерашка цІена къахьегарахи къахьегаме карагІдайнарий хам беши СССР Лакхехьарча Совета Президиума цІерагІа «Къахьегама ветеран» яха медаль лойла

ОКТЯБРЬСКИ РАЙОНЕ

Химзаводе гІолла:

Алейникова Антонина Ивановнана — фидерщика.

Волынкина Екатерина Васильевнана — пенсионеркана.

Гладкова Наталья Степановнана — прессовщика.

Магомерзоева Апрусена — пенсионеркана.

Рощин Евгений Ниловича — пенсионера.

Слободенюк Лидия Васильевнана — пенсионеркана.

Яндарханова Зайбуллана шихта оттаечоа.

«Октябрьнефть» НГДУ ОРС-е гІолла:

Бордовская Екатерина Ивановнана — браковщика.

Гаранина Нина Даниловнана — кладовщика.

Гладилина Людмила Митрофановнана — йоккхагІойлча бухгалтера.

Игнатова Федора Федоровнана — кладовщика.

Кайтова Наталья Васильевнана — тика заведующена.

Калашникова Таисия Алексеевнана — йоккхагІойлча продавеца.

Калайтанова Екатерина Митрофановнана — тика заведующена.

Мартынюк Надежда Ивановнана — продавеца.

Минаева Анна Алексеевнана — продавеца.

Подболотова Любовь Ивановнана — кладовщика.

Грозный станце гІолла:

Грачева Татьяна Николаевнана — мовхьий йоккхагІойлча присмосдатчика.

Канаткина Екатерина Михайловнана — дежурнена.

Кобелькова Лидия Алексеевнана — йоккхагІойлча дежурнена.

Ширяв Анна Никитичнана — оператора.

Мозговая Антонина Ивановнана — мовхьий йоккхагІойлча присмосдатчика.

Недорубко Евгения Сергеевнана — дежурнена.

Демиденко Евдокия Степановнана — оператора.

Карагичев Иван Григорьевича — поездаш вІашагІъеххачоа.

Клименченко Нина Никитовнана — мовхьий йоккхагІойлча присмосдатчика.

Плотцева Лидия Иосифовнана — оператора.

Шубина Зинаида Николаевнана — мовхьий йоккхагІойлча присмосдатчика.

Автовокзалийн пассажирски автостанцийн производственни объединене гІолла:

Руднев Владимир Павловича — слесара.

«Чечингобуыбыт» яхача объединене гІолла:

Захаров Анатолий Тихоновича — кертерча инженера.

Назаретьян Каспар Григорьевича — обувщика.

Проскурина Людмила Александровнана — НО начальника.

Мехкадьтта проводии Къулбаседа-Кавкасски магистральни управлене гІолла:

Воробьева Василиса Федоровнана — товарни оператора.

№ 14 йолча сайрийнарча школе гІолла:

Кибалова Ираида Фелиевнана — секретара.

Суворова Нина Ивановнана — [illegible].

Хомяковская [illegible] Михайловнана — [illegible].

Холмовская [illegible] Зосимовича — [illegible].

Локомотивни депо гІолла:

Абрамцев [illegible] — [illegible].

Башаев [illegible] — [illegible].

Войтышина [illegible] — [illegible].

Волков Анатолий [illegible] — [illegible].

Кирюткина Любовь Семеновнана — болхлочоа.

Лепешков Георгий Яковлевича — машиниста.

Манторов Борис Ермолаевича — пенсионера.

Мачалов Константин Лукича — пенсионера.

Расперезэ Георгий Аркадьевича — пенсионера.

Ткаченко Вениамин Ивановича — бригадира.

Тясленко Иван Сергеевича — пенсионера.

Токарев Петр Петровича — пенсионера.

Фунтиков Иван Матвеевича — пенсионера.

Хопряшинова Марфа Михайловнана — счетовода.

Часовникова Мария Ильинична — раздатчика.

Чуприна Мария Федоровнана — пенсионеркана.

Черныш Георгий Григорьевича — пенсионера.

Шкутов Георгий Германовича — пенсионера.

Шакшуева Мария Ивановнана — пенсионеркана.

Юрченко Михаил Петровича — пенсионера.

Райсобесе гІолла:

Филиппова Раиса Васильевнана — инспектора.

Къулбаседа Кавказски машиннаькъа граждански сооружений Грозненски дистанце гІолла:

Газиян Валентина Павловнана — швейцара.

Гавдаева Деда Мусаевнана — дворника.

Георгиева Валентина Васильевнана — болхлочоа.

Хотомченко Варвара Демьяновнана — швейцара.

Юрченко Евгения Михайловнана — кладовщика.

Грозный станце отделенчески больнице гІолла:

Басова Александра Филипповнана — лора.

Виноградова Тамара Георгиевнана — фельдшера.

Маркушина Валентина Сергеевнана — рентгенлаборанта.

Переселицина Федосья Ивановнана — йоккхагІойлча медсестрана.

Смирнова Валентина Павловнана — берий консультаце заведующена.

Якушина Зинаида Филипповнана — лора.

«Промавтоматика» институте гІолла:

Евтеев Леонид Афанасьевича — пенсионера.

Крицкая Мария Гавриловнана — пенсионеркана.

Паршина Нина Матвеевнана — пенсионеркана.

Смагина Анна Львовнана — пенсионеркана.

Цыганков Василий Степановича — пенсионера.

Буруш тохара балхий управлене гІолла:

Бычков Петр Васильевича — пенсионера.

Вапиткереев Сайдахьмада — такелажника.

Варганов Гаврил Ивановича — слесара.

Габзаев Вахид Гокаловича — пенсионера.

Сиденко Валентина Владимировнана — оператора.

№ 75 йолча детсаде гІолла:

Марченко Мария Сергеевнана — завхоза.

Машиннаькъа Грозненски отделене сигнализацен бупчанин дистанце гІолла:

Китаев Магомеда — электромонтера.

Москаленко Вера Васильевнана — телефонистана.

Ристовчик Виктор Дмитриевича — пенсионера.

Солнышкина Евдокия Назаровнана — телефонистана.

Тимашков Геннадий Тихоновича — кладовщика.

«Промавтоматика» яхача опытни заводе гІолла:

Вихлянцева Александра [illegible] — [illegible].

Моисеева Любовь Дмитриевнана — машиниста.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАЙДИЛИКИН.

г. Грозный
1982 шу, 26 март.

БУРУВДЕТТАР

Къоаршоай-Черкесий автономни областерча Арак-Далатарек яхача майдан тІа массехк Іа в бІаьсти а дІаьхьоа хиннай Галаев Іаьлий бригадера бурувдеттараш. Укхазарча цхьан дукъа боса оагІонца ула бригада бохам. Лай нхолларо кІайдаьча гувнашта юкъе белгала къоастлуш ба шовзткъе шийтта метр лакха вышка тІанаІар.

Цхьа кІезигача хана эгта мара бацар из сатем. Лаьрхха хийчо еш яр бурувдеттар Резников Геннадий керте латта смена. Из яр скважине чакхдаьнначa тохкамий юхера мах бе безаш. Сероводород ушш дола мехкдаьтта скважине гучадаьнналга хоаш дар. Из масса процент да? Цун дебит мел лай? Цу хаттарашта жоп дала дезаш яр бурув тохарий смена.

Ди делкъийга кхоачаш гувнаш кхайкадеш доладелар моторий таташ. Цхьаннена тІехьа шоллагІъар йолаш бригаде хьалха ялар тампонажний йоккхий КРАЗ-аш, сийрда-цІе бос бола цІи йоарий машинаш. Цар таташта юкъе гІолла хьахоалаш болхлой къамаьлаш дар. Укхаза, вагончика чу бар «Грознефть» объединене, МагІалбикерча бурув деттача управлене, «Малгобекнефть» НГДУ викалаш. Скважина болх дІаболабайтара хьакъехьа вІаши дагабоалаш бар уж.

Кхы цІаьхка а, цІаьхка а лаьрххІа массанахьара тохи скважина дІайолаялийтара кийчъяь ерригa моттигаш. Юххера а команда лу цун болх дІаболабалийта. Дукха ха ялалехьа Іаьржо-морача мехкдаьтта кІеж йолалу скважинанп дІагьналькха цхьан оагІорахьа хьалхе а кийчъяьча амбара чу дІайиллача турбах. Йокх оагІорахьа гаьно бикъа Іаьржа кІур урагІйодаш лоталу газа фонтан. Мехкдаьттен гази лу цхьабола специалисташ тешаш ца хиннача Арак-Далатарек яхача кердача майдан тІа Галаев Іаьлий бригадо бурув теха лькхача кердача скважино...

Галаев Завуддина Іаьла массаза а хиннав мехкдаьтта лахара аьттув болаш. Бригадана кулгалде из волавелча дена. Пиъ скважина бурув теха яькхай цун хьалхленца. Царех кхаьнне тайп-тайпарча кІоаргаленашкара мехкдаьтта деннад.

Алхха цхьан аьттонах хьахилна дац из. Болх бе ховш, деррига а керттера дехкар кхоачашдара тІадерзаде вІаштІехьдоалаш кулгалхо хиларца да. Бурувдеттарий болх дика вІаштІехьбаккха, моллагІча халонна ерригa коллектив оарцагІъякха ховш ва Іаьла.

Дукха моттигаш хиннай бурув тохача хана аварп хиннa беррига болх юкъагІбала тарлуш, цу тайпара кхерам тІаоттача бурув тохачун ко бе делле Іаьла ше дІаотташ. Кхераме моттиг нийсъенна тоІІадаь ко бе доалаш латтача хана дукхаза даганхад цунна: «Мича гІалат даьннад-хьогІ тхо? ДІалаьцай-хьогІ инструмент? Хатар хилийта йиш яц! ТІаккха деррига а ма дойл Бурув Іочудоаш хила деза, алхха Іочу, Іочу...» Укхаза а аьттув хулар цун. Дукха ха ялалехьа гІадбахе новкъосташа оалар: «Кулг кІаьда да хьа, Іаьла!» Цу дешаца дар кхераме моттиг нийсъелча беррига бехктокхам шийна дІатІаийцача шоай мастерах бурувдеттарашa доккхал делга а цун сий делга а.

Ший хана дукха гъоанагІа хеташ ва гІийло, юкъерча дегІара, Кавказерча сага юхь-сибат дола Іаьла. «Къамаьли шаьра волаш санна вай-хьогІ хьо гІулакхашта а...» яхаш шийца къамаьл дер лаьрххІа тохкаш санна хьеж цун Іаьржа бІаргаш. ТІах аьнна, хьнпар долаш, бехктохаме гІулакх оттача сихен нийсен де дезар де ховш, лаьттан чеnаш технарий болх дика карабераабаь, дукха безаш, гІулакхах ца тешараш шийна улув хилар ца ловш ва уж тІеххьарча хана бурув деттача управлене йоккхача интернациональни коллективо хьалхийна дІаоттача кулгалхоех вола Галаев Іаьла.

ВорхІ класс яьнначул тІехьагІа Грозне балха гоьвалаш Іомаеча училище дерна вода Іаьла. ТІехдина дешаш из йоаге а аьнна бурувдеттачун балха говзал нисйина. Цаьхха дагадохагІа дацар из говзал бІамигача саго Іомаар. Цаьнна а ца хиннача тайпара дика яр цу хана МагІалбина мехкдаьтта сийле. Галаевгаш

раднос тІара дийнахьа хІана бац аьнна хоам бора бурувдеттарий къахьегама толамий. КІежа тІехьа кІеж йолаш мехкдаьтта лора цар Даьхенна. Тийрна дукъа тІарча города кІал вІалла кхоачалургбоацаш мехкдаьтта форд болаш санна хетар къопача Іаьлийна. Цу хана цунна вІалла а дагадацар укхазара мехкдаьтта кхоачадения, из дакххара боарам лох ца балийтара лаьттан кердача тІоанашкара, кердача майдашкара мехкдаьтта локаш шоза кІоаргагІа бурув детта дезаргда аьнна. Цахаддаш из хьаухаргдолаш санна хетар.

Къопача болхлочун романтика йохаеш, цуя уйлаш кегаеш чакхъьлар эгтара хьалхора балха пахта. Хала, бІеха бар бурувдеттачун болх. ЛерттІа ший болх вІаштІехьбаккха ца харо геттара кІаьдваьвар из. Цигга кхетадир цо бурув тохилга хьалха цунна хийттача тайпара атта гІулакх доацилга. Цхьабакъда, ше-шийна соцадир тІехьашка ца вала.

Цул тІехьагІа дукха

ОЧЕРК

бІаьш йолча Іан бийсашка шийлача мяхаца къувсаш. БІайхача малхо кхохкадьча ахкан деношка хий санна хьацар Іоухийташ буровос латта вийзар цун. Цаькъа бІоахал гоІтача бІоагІилгаш тІара таьрахьаш санна хувцалора бурув тохача скважинай номераш — 707, 815, 840, 856... Цунца цхьана денгара денга, шерагара шерага лакхлора къопача бурувдеттачун говзал.

ЦІенхашттара школа хилар цунна № 876 йола буровой. Цига бурув тохача мастерала хьожаву Іаьла. Укхаза гучадоал нахаца болх бе ховш, коллективa кулгалдара говзал йолаш из хилар.

— Цхьаьнха цхьа хІама а да из буровой Іаьлийна цІаккха а йицлургйоацаш. Новкъостий тешам бенна Ленина парте мугІарашка дІайийцар из укхаза.

Мастера болх бе волавелча кхетадир Іаьлас ший дешара боарам кІезига болга. Тоалуш эргайоалар бурув тохара техника, совйоалар скважинай кІоаргал, цунга хьежжа чоалханегІа хулар бурув тохара технологи. Гуш дар, новкъосташкара хьаІомавалари ше цІагІа дешари кІезига хилар. Юха а деша отт из, хІана Грозненски мехкдаьтта техникуме заочно дешаш ва.

Коллектив чІоагІа аьттув болаш нийсъеннай Іаьлийна. МагІалбикерча бурув деттача балхий управлене дукха ба балха говзал лакха йолаш, царгара хьокхам эца йиш йолаш бола мастераш. Нахаца беча балха массе а хана УБР начальник волча Темираев Сослан Акеровичагара Іомавала гІерташ хиннав Іаьла. Болхлоех ваьнна ва из. Ништта докхал ду цо ше кулгалдеча коллективах а.

— Тайп-тайпарча къамехи оамалаш шо-шоай йолаши ба тха бригадера болхлой,— дувц цо дог гІоздаларца. — Тха цхьан смене болх беш ба эрмало, эрсе, гІалгІа, черсе. ХІаьта тха УБР боккъонца йола интернациональни коллектив я.

Арак-Далатарек яхача майдан тІара 19-гІа скважина я Галаев Іаьлий бригада эгтара тІехьа бурув техар. 5500 метр кІоарга бурув а теха тІерча юра тІоанашка мехкдаьтта лаха дезаш дар коллективa хьалхашка лаьтта декхар. 1978-ча шера 11 сентябре бахьнар укхаза лаьттан чеnаш технараш. Шу чакхдалале йоаш вышка хьалъяь а яькха керда шу доладелча болх дІаболабо безаш бар уж. Цига хьагайтар бурувдеттараша шоаш дика гІиллакхой хилар а. Лоацачa хана кердача моттиге урагІьхар бурув тоха вышка, хьалъяь ялар болхлой баха городок. Дийнахьа а бус а укхаза балхашта кулгалдеш вар Іаьла. Хинал хьалха чакхдьхар бригадо шишлон балхаш. Мел шар даь сиашоша чІоагІьнь лькхь, шу чакхдалалехьа 500 метр бурув тоха кхийра бригада.

Юххьанца айдеша хьнпар ахы лаьгІ ца долийташ чакадьнккар мехкдьтта лехараш кердача скважине бурув тохилга. Хинал хьалха толамца кхоачашдора бу-

рувдеттарашa бетта, кварталe шоашта хьалхашка оттадаь декхараш. Цхьанна шу хиннадац Іаьлас кулгалдо бригада СССР мехкдаьтта промышленносте а «Грознефть» объединене а социалистически лхье хьалхалтарий мугІарашка йоацаш. МагІалбикерча бурув тохара балхий управлене массарe хьалха лоархІаьй из пятилетка декхарех. Кхаь шерен цхьайтта бетте кхоачайийр бригадо ший пятилетка.

Бурув тохара говзал лакха хиларца, нахаддаш чуторонаш лохаш, царех дийнагІа пайда эцаш, хьалхашке оттадаь декхараш кхоачашдара тІехьара тІаранe бехктохкам лакха болаш хиларца йоазаш и лаьттан чеnаш техкараштa юкъе коммуниста Галаева бригада. 1100 дийнахьен буси бурув теха бакийнаб мехкдаьтта лехараш, геологически нарядa тІа 1167 дийнабеса лаьрхІа хиннача. ПланагІа лаьрхІа хинначул 10 метр лакхагІа я бурув тохара сухал. 19-ча скважине бурув тохача хана бригадо кходаьд 915 эзар сома мальта паччахьалкхен рузкъа. Алхха материалаш кхоьй укхаза 120 эзар сома мальха.

Цу хьокхамел а лоархІамегІа да цхьаьнха. Арак-Далатарек яхача кердача майдан тІа валанжина тІоанашка мехкдаьтта хилар баькъдеш, мехкдаьттага кІеж а тохийташ лькхай бригадо 19-гІа скважина.

«Кхы сихагІа бурув теха яккха йиш ярий из скважина? — яхача хаттара жоп луш Галаев Іаьлас йоах:

— Дикка сихагІа цига бурув теха довла йиш яр. Бурувдеттарий къахьегама овсарле лакхъяра лоархІаметоро и материальни Іалашояра гІулакх тоаделга. Ханахьа эша хІамаш ца хилар бахьан долаш дукха хьовзам хул бурувдеттарий балха тІа.

ЧІоагІа дог лазаш вa Галаев Іаьла шоай бригада меттел ерригача УБР а балхах. Толамаша дог гІоздоакх цун, хІаьта кхоачамбоацараш дега Іатъ. Ерригача коллективa гІулакхаш ший гІулакх лоархІ цо коммунист, УБР буркома член, мастерий совета секретарь ше хиларах тарра.

Шоай 19-ча скважино мехкдаьтта лохаш тохкамаш дара балхаш сихденнача хана кхыча буровойшка телефон етташ хулар Іаьла, цигара гІулакхаш мишта латт хар дукхьа. Йоккха дегагІоз хилар цунна 939-гІа, 866-гІа скважинаш толамца йистеяьхалга шийна хайча. ХІаьта ший 19-ча скважине мехкдаьтто кІеж техача геттара гІадваха аьлар цо новкъосташка:

— Хьажал, мишта болх бе йоласнай вай УБР, цхьатарра кхаьннахьa еттий мехкдаьтто кІежІ Ништта дІадоладаьд-кх МагІалбикерча бурувдеттараша вай республикерча къахьегамхошта кхоаза юбилейни дола цхьайтталагІча пятилетка шоллагІа шу.

Массанахьа а кхоач Іаьлий бІарг. Цкъа бригадера дизтопливо кхоачалуш латтар. Дизелий, насосий болх сецар, электричество йоацаш, бІайха кхача боацаш болхлой бисар кхерам болаш дар гІулакх. Бийсанна ши сахьат даьлча вера буровой начальник бешнашца доагор дахьаш...

ЦІаккха а дицлургдац бригаде январа шийлача деноех цаІ. Дукха хьаший бар цу дийнахьа бурувдеттараш болча. ХІаьта чакхдаьннадар скважине тохкама балхаш, мехкдаьтто кІеж а тохаш. Кердача къахьегама толамца бурувдеттараш даькъала бувца баьхкабар КПСС МагІалбина горкома, ништта Къоаршоай-Черкесий республикерча КПСС Терски горкома кулгалхой, «Грознефть» объединене, «Малгобекнефть» НГДУ викалаш. Галаев Іаьлийна дег чу дийшар митинге кхамаьлаш лаьрашa аьнна дешаш: «Арак-Далатарек майдан тІара мехкдаьтта карадерзадаро нахы На а чІоагІдергда Нохч-ГІалгІайчени Къоаршоай-Черкесийи халкьашта юкъера ленински доттагІал, вежарий булалашe».

МагІалбикерча бурув тохара управлене болх бе баькхаб дукха черсехи къоаршоаехи бола нагийнах. Вежарашка йолча республикерча къопача бурувдеттарий метара хьалхара хьехамча ва Галаев Завуддина Іаьла.

Бембулат ВОКОН.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

ХІанзарча хана боккъонца долаш долчулцара бувзами исторически параллелаш хьахьокхаш а ший немецки доттагІий болча городе Ростоко (ГДР) вахаш волча чилийца Омара Саавeдры Сантиса пьеса. Цу произведенех йола «Добро пожаловать в Амаполу». яха спектакль моттигерча «Фолькстеатера» сцена тІа хьахьокхаш я.

АДН—ТАСС сурт.

Малхбузен общественни деятела хетараш

ХЬАННА ЭШ АНТИАФГАНСКИ ПРОПАГАНДА

Шу хьалха президента Рейгана духхьала заявлени яйр, Афганистане «паргІато бахьанерча къовсамхошта» гІо деча керттера дакъа лоацар вІашагІкхийтта Штаташ я аьнна. Вешта аьлча, президента официально мукІарло дир, афгански контрреволюцена кулгал дер а цо лелабеча зуламеча гІулакхашта координаци ер а Вашингтон хилара.

Цу хана апрельски революци хьаллоацаш йолча дунен общественноста оаз наха дІа ца хаийта гІерташ, масштабашна диллача цІаккха а ца хиннача бесса пропаганда йоаржаьй США информационни службаша Афганистана духхьала. «ПаргІатон сибате а хинна хьоа билар» да из аьннад цу кампанех американски писатела Ноэль Хомске. Духхьала цун гІонца дохадир «кердадараш» американски пропагандистски машино лоаттадеча мехкашка дІадолалуш лаьтта Афганистан хьаллацара гІулакхи 1978 шера хиннача апрельски революцецара солидарности.

Афганистанех лаьца яздерашкара американски пропагандо дІадехараш сов хоадам болаш да: цар хьоао йиш яц цига чакхйоахаш латта демократически тайпара йола социальни экономически реформаш, ала йиш яц апрельски революци хинначул тІехьагІа чакхъяьха мероприятеш дукха а дукхагІа болча афганцашта ма эшшара я аьнпа а. Цу наха ховшшехьа «дицдолийт» контрреволюцен кхыча мехкий интервенташен мехна бахаш болча наха духхьала йоаржаь террор юхатохара Афганистана законни правительства Советски Союзагара массехказа тІема низаца гІо дар дийха хилар.

Цунца цхьана цар чІоагІа къахьег террористаш, бандиташ, нах боабераш «паргІато бахьан латаш бола къовсамхой» ба ала гІерташ. Бандашта керто латтарех «бохаргбоаца демократаш» ба ала гІерт. цар йиш хулийт новкъа хІама доацаш шоай кегаденна къамаьлаш де хьаькъал чу волча саго тІаэца йиш йоацаш йола афгански революцех йола уйлаш кхайкае. Цо Афганистанерча гІулакхех харцахьа кхетаю общественность, геттара харцдола хабараш а дувцаш.

Маьршача наха духхьала лелаеча террорах, юрташка болх беш бола хьехархойи лораши боабарах «мукъадовлара къовсам» ба йоах, цІераш еттари диверсеш яри «турпала гІулакхаш» да яхаш кхайкаду. Ший хур ду американски пропаганда апрельски революци, Советски Союзон кхыча социалистически мехкашен Афганистана ду гІо во могаде гІерташ.

Итт шу хьалха КъулбаМалхбоалерча Азе халкъаша лоаттабеча нийсхон къовсамах газеташа яздаьча хана духхьала цхьан Швеце итташ эзараш болча наха дакъа лоацар Вьетнам, Лаос, Кампучи хьаллоацаш хиннача митингашкей демонстрацешкен. Тахан, цу яздеш хиннача массови информаце средстваша афгански контрреволюца хьаллоацаш чІоагІа пропаганда ешшехьа, улицаш тІеи майдаш тІеи гуш демонстранташ бац. Цо тешал ду шведски общественноста шерра тІоаяаш антиафгански пропагандах тешаш ца хилара. Цул совгІа, шоай мукъагІа доацаш зале а е шоашта хеташ зале а во могаю цар контрреволюци.

Ховшшехьа зале а е этта хьалаш па кхетадар бахьан долаш зале а, Вашингтоне оттаьча тезисо яхача бесса халкъ Афганистанерча гІулакхех кхетаде гІерташ бераша дукхагІча даьккъе массача залашка ду къамаьлаш, ладувтІаш саг воацача майдаш тІа кхайкаш латт цар радио чІоагІа лувргаш. Бакъдар аьлча, хьалхапа йогІаш я апрельски революци, хІаьта из хьал а лоацаргьа, хІана аьлча, бакъдар гайпаганза тІакхувргда харцчоа.

Арвид РУНДБЕРГ,
шведски писатель.

(НВН).

Шарм-Аш-Шейх яхача Синайска ахгІайрон Израиля оккупаци яьча даьнна тІа кхаьчан массодн бІаь американски салте. Уж дІаккхетарда кеми-дэвидски сепаратни соглашени доаппшани вІашагІдохкни долча «дукхахча къамий низами» салаш дарех. Уж шоаш Синае дІашнйедар фактически лаьрхІама цу стратегически территоре тІарча израильски оккупацена метта НАТО низаш оттадар да. ХІаьта американско, эгара [illegible] гІа йола континент Центаго вІашагІьеллай интервенционистски «сихха дІадерзаден» долча низаш кертерьар йолча 82-гІча [illegible] ваьнначул [illegible]. [illegible] бартаца хьула а лаш США-е цу Гамарча Малхбоале [illegible] районерга шай тІема [illegible] сецадаь.

СУРТА ТІА: Шарм-Аш-Шейхерa американски десантникаш.

АП—ТАСС телесурт.

Хьайбаш цамогаш ца хилийтара

[illegible]

Б. ДИКАЕВ.

Художественни самодеятельностага хьажар

ДИКАГІБАРАШ КЪЕСТАБЕШ...

Укх деношка дІайоллелаш хьалхІадаьгІача шІеЙнта четаланьа республика къахьесамхой художественни самодеятельностан хьажара кхоалгІа тур. Грозхерна В. И. Ленина цІерагІча культура Дворецехшич дийнахь гулбелар районашка хІиннача цхьоалгІечеш шоллагІечеш туркахь лаьаргІа ба аьнна къоастабаль самодеятельни артисташ, кхоллама коллективаш.

Художественни самодеятельность дегІахкуьлара, керда талантіш гучалахра, шІейнта четадаьча хьажара дика терко елга а вай республике из гІулакх лоартІаме четаш чахклоаккхалга а кхетадайташ яр кхоалагІча туре дакъа лоацаш йолча районий коллективашта юкъе дикагІъараш белгалъаха хайна йоари а. Цунна юкъе бар Нохч-ГІалгІай Министрий Совета председатела заместитель Т. У. Махмудхаджиева, КПСС обкома культура отдела заведующи Р. А. Сайханов, республика культура министр А. С. Галаев, композитор А. М. Халебский, музыкальни училища директор Л. В. Брайловский, кхьбараш.

КхоалгІча тура хьалхарча дийнахьа шоай репертуарашкара дикагІйола концертни номераш гайта дагаьхьа укхаза баьхьа хилар Шалински, Малгобекски, Шелковской, Назрановски, Ножай - Юртовски, Наурски, Грозненски районашкара самодеятельни артисташ. Белгалдаккха деза, бІарча хьайнацача уж районаш хьажарга дика кийчъенна хилар. Программаш интернациональни йолаш, репертуарера номераш тайп-тайпарча жанреех йолаш укхаза ийкар эрсий, хІирий, нохчий, гІалгІай меттала концертни номераш. Царех дукхагІъараш яр патриотически чулоацам болаш.

Чулоацам кІоарта болаш хиларна уйла яйташ яр хІара района репертуарера дукхаха номераш. Масала, царех дар Шалински района Аргун яхача города культура ЦІагІарча мехкарий дуэта дІаьнна «Даймохк» яха илли, Абазова кулгалдеча цигарча халкъа инструментий оркестро дІаленна вайнахьа ашараш. Цул дар уж искусствана боккъонца дола а дукхача хана дена хьадоагІа а доттагІал леладеш хилар.

Къаьстта дІайха дешаш ала дезарех яр Малгобекски района кийчъяь концертни программа. Йокха а жанрага диллача тайп-тайпара а яр из. Цунна чулоагІар хор, вокальни группаш, дуэташ, чтецаш, хореографически коллективаш, кхыраш. Царна юкъе а белгалъаьнья езарех я «Малгобекнефть» НГДУ болхлоех латташ хинна хор. Хора дІаьлния «Партейна» яха илли кІоарга чулоацам болаш хилара тарра, из дІаькхар нийса екача тайпарча кхалинахьа а маІача мыхьа а оазашца, еррига сценан сийрдайоаккхаш. бІарг хьоасташ, кхыча коллективашта юкъе къоасталуш бар хора доакъашхошта тІабийхаш гІирс а. ХІанта тІабуна гІирс а сцена тІа лела хар а дикка моттиг дІалоацаш да аритела дег тІа бола никъ лохача даьлъе. Ишта лоархІамегІачех да дІаозлача иллена тІехьа дика аккомпанировани яр а. ТІехьо боалаба фортепьяно дика дІанийслуш бар хора оазашца. Тайп-тайпарча къамий викалех латтача Малгобекски самодеятельни коллективай репертуаре дар эрсий, хІирий, нохчий, гІалгІай иллеши халхараш. Царех дар МагІалбикерча районий культура ЦІагІара А. Леймоевеи К. Чертоевеи кхоачашдаь хІирий халхар, и кх. дІ.

Хьажара кхоалагІча туре дакъа лаьнача халхара коллективашта юкъе дикагІчарех я аьнна къоастае мегаргІйолаш яр вай республике дика йовзаш йола Назрановски районий культура Цен «Ассы» яха катирхой халхара ансамбль (кулгалхо А. Могушков). Цу коллективах дукха дуца деза аьнна четаш соца, хІана аьлча, из дика йовзаш я вайцига, хІаьта а со белгалдаккха безам ба цунна хІара доакъашхо тІехьа боллабеча пандарга дика ладугІа ховш, халхара маьагІа элемент маца еза а из шаьра кхоачашъе ховш а хилар. Цудухьа цар хІара халхар эмоциональни а эстетически салоІам беш а да.

Кхы кІезигІа дег чу ювшаш яцар цу района культура Цен болхлочо Евлоева Раяс къахата пандарца дІалекха Къулбаседа-Кавказа къамий ашараш республика культура заслуженни болхлочо Медов Мустафас дІааьнна «Ленинах дола илли».

ДикагІйолча коллективех санна, халахете а массехдош ца аьлча нийса хургдац цхьайолча районашта художественни самодеятельноста хьажара йоакхо а еш цхьай репертуар кийчъяра дикка терко ль ца хиларах, цхьайола номераш чулоацама къе, дикка шаьрънза хиларах.

Жанрага диллача къе яр ала доагІа Надтеречни, Шелковски районий репертуараш. Масала, Надтеречни района хьажаре йиталпар цаІ хор, кийчъьяьнар цаІ литературно - музыкальни композици, теркам тІабаккийтабаьар хьажара доакъашхой костюмаш хоза хилийтара. Цу тайпаш дешаш ала доагІа Ножай-Юртовски, Ачхой-Мартановски районех. ТІеххьарча района концертни программа дукхача номерашта юкъе белгалъаккха мегаргІйолаш лахчач пандарпа И. Ильясова кхоачашдаь оригинальни оалаш йола цхьа номер мара яцар. Педенски района самодеятельни артисташа тайтача репертуаре а теркам тІаозаш, салоІам беш алхха цхьа номер мара яцар. Из яр районий культура Цен болхлочо Пальгиев Руслана кийчъяь фокусаш.

Цу тайпара, жанрови оалІоракъара къе а яха дешаш ала йиш йолаш яцар Советски, Сунженски районаша кийчъяь программаш. Масала, Сунженски районера хьажара кхоалагІча туре снаяр района тайп-тайпарча культура Ценошкара, колхозашкара, совхозашкара пхиъ хор, халхара коллективаш, чтецаш, оркестраш, вокалисташ. Дика хоалуш дар цу районе еррига предприятеш, учреждениеш, организацеш хьажаре дакъа лаьцара юкъъеха хиина хилар. Масала, хьажара кхоалагІча туре дакъа лоацаш хиннача сунженцашта юкъе яр «Победа» яхача колхоза, «Ассинский» яхача совхоза хораш, Карабулак, Серноводск, Нестеровское, Ассиновское яхача станицашкара коллективаш.

Дукха къахьийгаьга гуш дар Гудермески, Урус-Мартановски районашта. Ший тайпара хозен дикен кийчдаьдар № 24 йолча Гудермесерча ПТУ дешархоша оттадаь халхар (кулгалхо А. Чунчуев).

Белгалдаккха деза, вокально-инструментальни ансамблаш укхаза дакъа лоацаш ца хиннилга. Цар концерташ къаьстта хургда.

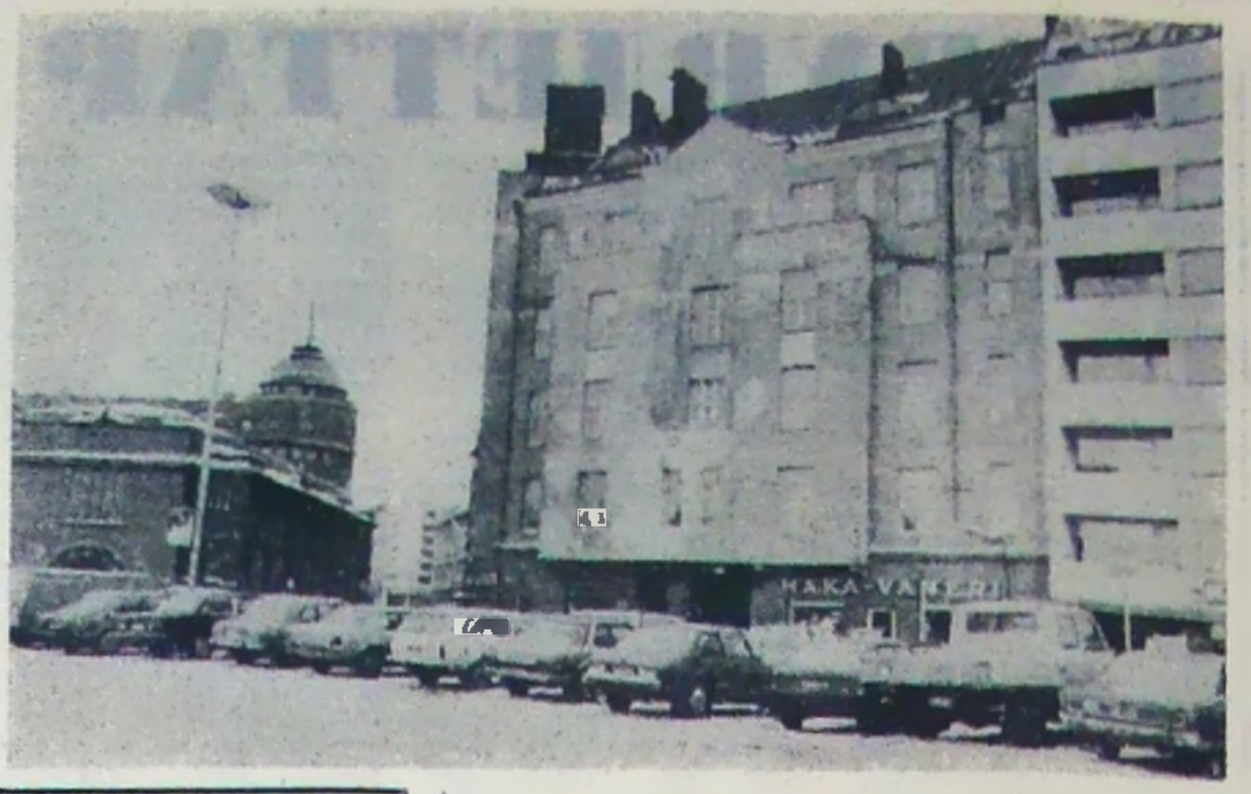
Республика районий самодеятельни коллективашта юкъе яьржа конкурс чакхъяьннай. Цун кхоалагІча туре дикагІа хиннача хораша, хореографически коллективаша, вокалисташа, чтецаша тІеххьара концерт дургда май бетта.

С. АРЧАКОВ.

СУРТА ТІА: Сунженски района Серноводскерча юртбоахама техникума вокальни группа.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

ШИН НОАХАЛА ВІАШАГІКХЕТАР

Укх деношка академика М. Д. Миллионщикова цІерагІча Грозненски мехкдаьтта института клубе хилар В. И. Ленин ваь 112 шу дизара хетаде Ленински района парте ветерании къонача коммунистийн вІашагІкхетар.

Клуба йоккха зал хьалйизайр дукхача шерашка вай мехка социализми коммунизма хьалъяра лоаттабаьча къовсама хьалхарча мугІарашка лаьтіача корош кІай а дена болча къьнача коммунисташи шоай деташи из никъ къонбалбарагІа дукха ха йоаццаш парте мугІарашка бахача, пхьайтталагІча пятилетка заданеш кхоачашъяра шоай ниъ ца кхобеш вахьегаш болча катирхой никлашеш. ВІашагІкхетар хьадийлар КПСС Ленински райкома шоллагІча секретара И. И. Алмазова.

ВІашагІкхетаре ведуци яр Сийлахь - боккхача Даймехка тІема юкъе дакъа лаьца къьна коммунист И. Н. Бекегова.

ВІашагІкхетаре къамаьлаш дир КПСС Ленински райкомерча парте ветераний совета председатела И. В. Вартасова, «Красный молот» яхача завода болхлочо, ВЛКСМ XIX съезда делегата С. Т. Батаева, парте ветерана, Сийлахь - боккхача Даймехка тІем тІа латаш хиннача Н. В. Мещерикова, «Автоспецоборудование» яхача завода болхлочо А. Краснова, парте ветерана, НГІАССР заслуженни артиста, РСФСР заслуженни артиста Л. С. Кукина, ГНИ студентка Л. Дзаурова, парте ветерана Х. К. Шаипова, парте ветерана КПСС Грозненски горкомерча парте ветераний совета члена Л. С. Кулявиноке.

Иов. И. И. Алмазова дІаелар парте йола 50 шу дизарца дувзаденна хьонаь НГІАССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамоташи «Парте йола 50 шу» яха наькха тІа йоахаю знакаш.

ВІашагІкхетаре тІайдар парте ветеранашта Ленински района къонача коммунисташка даь кхайкарал. Цу тІа йоах: «Деза повкъостий! Оаха тІахьех шо пхьайтталагІча пятилетка шерашка шоай ниъ ца кхобеш, творчески къахьегара, социалистически яхье даим хьалха латтара».

ВІашагІкхетар хиннача выступленеш йир ГНИ, №№ 22, 36 йолча юкъерча школай художественни самодеятельноста.

В. И. Ленин ваь 112 шу дузаш

ЛЕНИНСКИ МОТТИГАШКА ГІОЛЛА

[illegible] Турку, Тампере, Торино, Лахти 1917 шера [illegible] Владимир Ильич [illegible] Хельсинкера [illegible] документаш, дукхача шун кулгайоазоний фотокопеш.

В. СОБОЛЕВА сурташ.
ТАСС фотохроника.

Искусство — халкъа

«Хьамара нохк» [illegible] «Красный молот» яхача завода культура ЦІагІа академика П. Захарова цІерагІча Нохч-ГІалгІай изобразительни искусствий музейс хьайийлла выставка.

Из хетаэь и изобразительни искусства кІира. Выставка хьаеллаш музея директора Усманов Арби Усмановича шин къаналмаша белгалдаькхар укх тайпарча выставкашта заводашкарча, фабрикашкарча, районашкарча къахьегамхоштта республика художникий кхоллам дикагІа бовзийташ хилар.

— Иштта йолча выставкаша къахьегамхошта художникаш, цар кхоллам бовзийтарал совгІа дикка новкъостал лу тІаона, художникашта, — аьлар Нохч-ГІалгІай художникий союзи члена Кодзоев Идриса. — Тха вІаштІехьдоал тхоай сурташа наькха бІаргалиа гІолла хьажа, тоьам боацараш ае, говзал лакхъе.

Выставке дар изобразительни искусства графика а живописа а жанрех ядаь картинаш.

Музей йоккхагІа йолча Іилма болхлочо Юсупова Фатима Абдулвахабовнас гулбеннача дийцар выставкерча О. М. Мишина, В. В. Мордовина, С. Э. Эльмурзаева, Х. А. Идрисова, иштта кхычар суртехи кхолламаш.

Ю. САУТИЕВ.

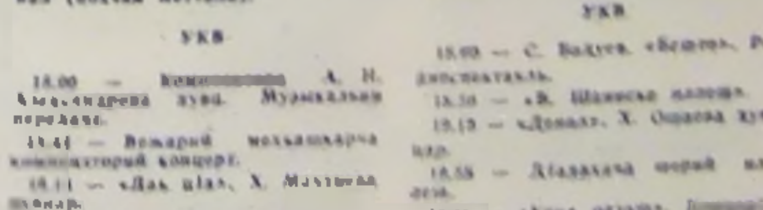
Редактор
Т. А. ТЕБОЕВ.

Йийкар стихаш

Укх деношка Л. Н. Толстоя цІерагІча Нохч-ГІалгІай пачхьалкхен университета филологически факультета хьехархойи студентийи вІашагІкхетар хилар советски литература дезараша дика вовлаш йолча гІоразьйнача критикаца, филологически Іилмай доктороца, «Литературни дешар» яхача журнала редактораца А. А. Михайловица, Дагестански АССР халкъа поэтессайна Алиева Фазуйіца, Нохч-ГІалгІай яздархой отделене правлене председателица, республика халкъа поэтессайца Ахматова Раисайца. Гулбеннараша А. А. Михайлова дийцар советски литература идейни, эстетически, интернациональни тематиках, литература дегІадоагІача критикашта беча боккхача, пайдаечча балхах лаьца. Ишта, студенташа даьча цхьаццадолча хаттарашта жоаш а тийлар цо. Цул тІехьагІа Алиева Фазусеи Ахматова Раисасеи йийцар Даьхе, Ленин, къамий доттагІал хетадеш йола, шоай стихаш. ЛадугІарий самукъалоаккхиш дар уж цІенача дег тІара доагІаш хинна мугІараш.

ЧІоагІа безаме, хоза чакхдаьлар из вІашагІкхетар.

М. БАРАХОЕВ.
Нохч-ГІалгІай университета студент.

ТЕЛЕВИДЕНИ

15 АПРЕЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Хан».
8.45 — «Мичел шо, зурманча!»
9.15 — Город Ереванерча «Хаурена аяхача Ленински комсомола преме лауреата аагиртой хора концерт.
9.45 — «Я поте Анна [illegible]» телевизиони художественни фильм. ШоллагІа сери.
11.00 — Производствени гимнастика.
11.30 — «Кердалараш».
14.30 — «Кердалараш».
14.50 — «Йиъара хьисап — советский». Кинопрограмма.
15.10 — «Орленок» киностуде концертни зал.
16.30 — Миллионий ленински университет. «Профессиональни ориентаце проблемаш».
17.00 — Хоккея йола дунен чемпионат. СССР вІашагІтеха команда — Итале вІашагІтеха команда. Финляндера трансляци.
18.30 — Футболах йола дунен халхьалта юкъера доттагІлен вІашагІкхетар. Аргентина вІашагІтеха команда — СССР вІашагІтеха команда. Аргентинера передача.
21.00 — «Хан».
21.35 — «Чарли Чаплин». Вахара [illegible].
22.40 — «Тахан дунен тІа».

II ПРОГРАММА

8.00 — ІуйранаІра гимнастика.
8.20 — Іилман-популярни фильм.
9.35, 12.10 — «Наьна шовда».
9.05, 11.05 — Природоведени. 4 класс.
9.55 — «Реставратораш». Іилман-популярни фильм.
10.05 — Кінара йиозаш.
10.30 — «[illegible]» архитектура [illegible] киножурнал.
11.40, 13.40 — Физика. 8 класс.
13.10 — «Томйни догамаш». Іилман-популярни фильм.
13.20 — Географи. Къулбехьара Европа.
13.50 — «Пятьдесят на пятьдесят» [illegible] художественни фильм.
15.20 — «Кердалараш».
17.00 — «[illegible] дезал а хинна».
17.30 — Киножурнал.
17.40 — «Шедка. [illegible]» (нохчий меттала).
18.05 — «[illegible]». Документальни фильм.
18.15 — «Нохч-ГІалгІайчоне гІалаш».
18.35 — Фильм-реклама.
18.40 — «[illegible]» (гІалгІай меттала).
18.50 — «[illegible]» (нохчий меттала).
19.10 — В. И. Ленин ваь 112 шу дизарга. «Ленин 1918 шера». Художественни фильм.
21.00 — «Хан».
21.35 — «[illegible]» Р. Шумана [illegible] цикл. [illegible] лауреата И. [illegible].
22.00 — Хоккея йола дунен чемпионат. Шеце вІашагІтеха команда — США вІашагІтеха команда. Финляндера передача.
21.35 — «Дала дог-уйла». Концерт.
21.55 — Хоккея йола дунен чемпионат. СССР вІашагІтеха команда — Шеце вІашагІтеха команда. Финляндера передача.
22.30 — «Тахан дунен тІа».

II ПРОГРАММА

8.00 — ІуйранаІра гимнастика.
8.20 — Іилман-популярни фильм.
8.35, 12.10 — К. Кулиева поэзи.
9.05, 11.05 — Английски мотт.
9.35, 10.35 — Географи. 8 класс.
10.05 — «2000 шера энергетика». Іилман-популярни фильм.
11.40, 12.40 — Истори. 7 класс.
13.10 — 18-ча бІаьшерен эрсий искусства. Скульптура.
13.40 — «Босен музыкен». Іилман-популярни фильм.
14.00 — Природоведени.
14.30 — Эрсий — [illegible]. Истори. 9 класс.
14.50 — Н. В. Гоголь. «Ревизор».
16.20 — «Кердалараш».
17.00 — «Хьа [illegible]».
17.30 — Нохч - ГІалгІайчоне [illegible] 60 шу [illegible] Россеца [illegible] 200 шу [illegible] «[illegible]» (нохчий меттала).
17.40 — Мультфильм.
17.50 — [illegible] «[illegible]».
18.05 — Документальни фильм.
18.15 — «Нохч-ГІалгІайчоне гІалаш».
18.35 — [illegible] Ленински коммунистически субботник. Облсовпрофа председателе Г. Г. Олейникова къамаьл.
18.45 — Хоккея йола дунен чемпионат. Канада вІашагІтеха команда — ЧССР вІашагІтеха команда. Финляндера передача. Перерыве (20.00) — «[illegible]».
21.00 — «Хан».
21.35 — «Рафферти». Телевизиони [illegible] художественни фильм. КхоалагІа сери.

РАДИО

15 АПРЕЛЬ

6.10 — «Юртара вахар» (гІалгІай меттала).
6.55 — Хоамаш.
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.25 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Передачай программа (эрсий меттала).
7.35 — Передачай программа (гІалгІай меттала).
8.35 — [illegible] (гІалгІай меттала).
9.15 — «[illegible]». Радиоочерк (эрсий меттала).
9.35 — Музыка (эрсий меттала).
9.45 — [illegible] ленински коммунистически субботника [illegible] (нохчий меттала).
17.15 — Передачай программа. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
17.18 — Спектаклашкара музыка (нохчий меттала).
17.45 — «Поэзе минуташ» (гІалгІай меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
19.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.30 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала).
18.50 — Хоамаш.
18.40 — «Ахмед» яха радиожурнал (нохчий меттала).

УКВ

18.00 — Композитор А. Н. Александрова дуьне. Музыкальни передача.
18.44 — Вежарий махкашкарча [illegible] концерт.
19.11 — «Дал цІа», Х. [illegible].

16 АПРЕЛЬ

6.50 — «Юртара ІуйранаІ» (эрсий меттала).
6.55 — Хоамаш.
7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.23 — «Ленинан некъ» газета обзор.
7.30 — Передачай программа (эрсий меттала).
7.35 — Передачай программа (нохчий меттала).
8.35 — Тха музыкальни галерея (нохчий меттала).
9.15 — «Халкъа тІахьожам болх бош бу» (нохчий меттала).
9.35 — «Республика хьашаш» (эрсий меттала).
9.45 — «ДоттагІий вахар» (эрсий меттала).
17.15 — Передачай программа. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
17.16 — «Патриот» яха радиожурнал (нохчий меттала).
17.31 — [illegible] (гІалгІай меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.30 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала).
18.50 — Хоамаш.
18.40 — «[illegible] вахар». Радиогазета (гІалгІай меттала).

УКВ

18.00 — С. Бадуев. «[illegible]». Радиоспектакль.
18.30 — «В. Шаипова [illegible]».
19.15 — «[illegible]». Х. Ошаева [illegible].
18.55 — ДІадахача шерий [illegible].

16 АПРЕЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Хан».
8.45 — Мультипликационни фильмаш.
[illegible]

Хоттам

[illegible] Грозненн [illegible] йолаш. Йоачан а йоацаш, махкбоадельгаш секунде 3—8 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилен фегара температура республикае 18—23, Грозне 21—23 градус йоахал йолаш хилен тайп. Кхоана хушааэтэ [illegible] чІоагІа мух а хьекхаш хилен фегара температура йийнахьа 5—10, дийнахьа 18—23 градус йоахал [illegible].

Метеостанци.

СПОРТ

КЪОНАБАРИЙ АЬТТУВ

Дукха ха йоаццаш Белоруссе столице Минске хилар [illegible] «Буревестник» яхача спортивни общества Центральни Совета хьалхар [illegible] 200 [illegible] [illegible].

[illegible] дуней чемпион хинна, [illegible] олимпийски чемпион хинна Медведь Александр. ХІанзе из вар къамача [illegible] дІайхаьа хьалхе хьайийлар а.

РСФСР гулъьича команда юкъе вар вай республикара барі ваьккхи а. Укхаш бар университета спортклуба членаш СССР спорта мастера [illegible] физвоспитане кафедра хьехархочо Кодзоев Мухьмадеи [illegible] спортсменаш. Ала деза, цар шоай беша тешам бовлаь ца хилар.

РСФСР команда хьалхара хоттало ера Грозненча № 63 йолча юкъерча школа дешархочо Яндиев Мурада. 45 килограммаш доза долча атлеташца шай хиннача борці вІашагІкхетаре цкъа эша ца эцаш, нох чемпион хул. Белгалдаккха деза, чемпиона титул цунна шоалагІа енна.

Минске хиннача яхьашка шай мел долча къовсамашка лайлара техника йолаш чаккхьалар иштта Грозненча № 25 йолча школа дешархо Льянов Ваха а. Къаьстта теркам тІаозаш а сакъердаме а хилар Льянова ДСО ЦС «Буревестника» яхьашта дунидаза коталонаш яьхача Грузерча спортсменаца дика вІашагІкхетар. Хьалхарча минуташка дена дикка уйла еш чаккхойкача присмашца дІаболабир къовсам Вахас. Из ях счет 15:0 йолаш вай мехкахо нот а яалаш чаккхьалар. 65 килограммы доза долча борецашта юкъе чемпион хилара совгІа, цунна екар техника дикагІйолчуна яха приз.

Дика латаш полуфинале кхачуваьннавар Л. Умаров а, бакъда, чов хинна дІахо къовсамала йиш йоацаш вацар из.

Укх яхьашка призераш хилар Индербаев Беслани Бедаев Руслании, цар шоллагІен кхоалагІен моттигаш яьхар.

Вай республикера пхиъ къона атлет юкъеяхаш ДСО ЦС «Буревестника» гулъьяча команда. Укхаш ба М. Яндиев, Р. Бедаев, В. Льянов, Л. Умаров, Б. Индербаев.

ХІанз уж шоай тренераца Ч. Зубайраевца Краснопресне ба. Уж кийчалуш ба цига укх деношка дІайолалургйолча катирхошта юкъерча шоай хьамагІа кІантоаргаш йолча СССР хьалхе яхьара дакъашца.

А. НАЦУЕВ.

Художника волинтевар. Дешашка дуаца ца делаш.

Х. В. ИСРАИЛОВА суртеш.

ТХА АДРЕС: 364007, г. Грозный, Маяковски ул., 92. Телефонаш: редактора — 2-45-87; редактора заместителя — 2-83-07; [illegible] секретара — 9-24-00; отделий: партийни [illegible] — 9-24-04; промышленностен транспорта — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-00; культура — 9-24-03; кехатий — 9-24-07; корректорски — 2-69-38.

НАШ АДРЕС: 364007, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-87; заместителя редактора — 2-83-07; ответственного секретаря — 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-00; культуры 9-24-03; писем — 9-24-07; корректорской — 2-69-38.

Газет ардуъ шинара, еры, пхьатен деношка.

С-00079. «Грозненский рабочий» издательства типографи. Маяковски, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 1637.